

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-792-0350
Dok.: RAJ40579

Besvarelse af spørgsmål nr. 200 af 30. januar 2007 fra Folketingets Retsudvalg.

Spørgsmål:

”Hvilke overvejelser gør ministeren sig i retning af at begrænse - eventuelt helt udelukke - volds- og drabsdømtes adgang til prøveløsladelse og udgang?”

Svar:

1. Efter straffelovens § 38, stk. 1, kan en dømt prøveløslades, når to tredjedele af straffen, dog mindst 2 måneder, er udstået.

Efter straffelovens § 38, stk. 5, forudsætter løsladelse på prøve, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig, at der er sikret ham eller hende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår, der eventuelt fastsættes for løsladelsen.

At den dømtes forhold ikke må gøre prøveløsladelsen utilrådelig, betyder ifølge Direktoratet for Kriminalforsorgens vejledning nr. 29 af 19. april 2006 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesvejledningen), at der ikke må foreligge en væsentlig risiko for recidiv til ikke-bagatelagtig kriminalitet, som ikke formodes at kunne begrænses ved tilsyn og eventuelle særvilkår.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at vurderingen af, om der foreligger en væsentlig risiko for recidiv til ikke-bagatelagtig kriminalitet, beror på en konkret vurdering. I denne vurdering indgår blandt andet arten af den begåede kriminalitet, tidligere kriminalitet og den indsattes personlige forhold.

Særligt om voldskriminalitet er i løsladelsesvejledningen anført, at sådan kriminalitet, uanset straffens længde, ikke betragtes som bagatelagtig.

Endvidere fremgår det af vejledningen, at risiko for tilbagefald til personfarlig kriminalitet med større vægt taler mod prøveløsladelse end risiko for tilbagefald til (ikke professionel) berigelses-kriminalitet.

Det følger således af de gældende regler, at der ved afgørelsen af, om det er utilrådeligt at prøveløslade en volds- eller drabsdømt, skal tages højde for kriminalitetens art.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere oplyst, at der i de seneste 10 år er sket en generel stigning i andelen af sager, hvor der gives afslag på prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1. Således viser tal for 2005, at 25 % af de fængselsdømte, der opfyldte de tidsmæssige betingelser for prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, fik afslag på prøveløsladelse på tidspunktet for udståelse af to tredjedele af straffetiden, mens tallet for 1996 var 16 %. Procenten for afslag på prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, i 2005 var 52 % i de lukkede fængsler og 17 % i de åbne fængsler.

2. Af regeringsgrundlaget "Vækst, velfærd – fornyelse" fra 2001 fremgår det blandt andet, at det er regeringens målsætning, at reglerne for udgang skal skærpes.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der i overensstemmelse hermed ved en ændring af den dagældende bekendtgørelse om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner, blev fastsat skærpede regler mv. for udgang til indsatte.

Ændringerne, som trådte i kraft den 15. marts 2002, indebar først og fremmest en skærpelse af de tidsmæssige betingelser for, hvornår indsatte, som udstår straf på 5 års fængsel eller mere i lukket fængsel, kan få tilladelse til ledsaget og uledsaget udgang.

For indsatte, der i lukkede fængsler udstår straffe på mellem 5 og 8 års fængsel, indebar de nye regler således, at tilladelse til uledsaget udgang først kan gives, når den indsatte har udstået en tredjedel af straffetiden. Før skærpelsen kunne sådan tilladelse gives efter udståelse af en fjerdedel af straffetiden.

Endvidere skal der for indsatte, som er dømt for farlig kriminalitet, f.eks. grovere vold, og som ikke har været løsladt mellem dommen og indsættelsen, foretages en skærpet misbrugsvurdering. I denne vurdering indgår blandt andet, ud over kriminalitetens art, oplysninger om eventuelle tidligere udgange og tidligere afsoninger, eventuelt misbrug af euforiserende stoffer og den indsattes forhold under den nuværende afsoning.

For langtidsindsatte (indsatte, der udstår straf af fængsel i 8 år eller mere), der som følge af arten og grovheden af det strafbare forhold er idømt adskillige års fængsel, vil hensynet til retshånd-

hævelsen i almindelighed tale imod, at den indsatte opnår tilladelse til uledsaget udgang, så længe der ikke er udstået en betydelig del af straffetiden. I praksis medfører disse hensyn, at de tidsmæssige betingelser for udgang til langtidsindsatte i lukket fængsel er strengere end for øvrige indsatte i lukket fængsel.

I overensstemmelse hermed blev også praksis for, hvornår langtidsindsatte kan påbegynde uledsaget udgang, skærpet i 2002, således at langtidsindsatte i de lukkede fængsler som hovedregel først kan påbegynde et uledsaget udgangsforløb, når halvdelen af straffetiden er udstået. Ifølge den tidligere gældende praksis kunne langtidsindsatte i lukket fængsel som hovedregel påbegynde et uledsaget udgangsforløb, når en tredjedel af straffetiden var udstået.

3. Det er min opfattelse, at både prøveløsladelse og udgang er gode kriminalpolitiske instrumenter, der kan medvirke til at resocialisere den indsatte.

Prøveløsladelse giver således mulighed for at kunne påvirke og behandle den indsatte efter løsladelse i form af tilsyn og eventuelt behandlingsvilkår. Endvidere vil reststraffen udgøre en ekstra straftrussel, der kan motivere den løsladte til at overholde tilsynets forskrifter og vilkår og dermed medvirke til at afholde den prøveløsladte fra at begå ny kriminalitet.

Udgang styrker muligheden for, at den indsatte under straffuldbyrdelsen kan bevare tilknytningen til sin familie m.v. og bibeholde et socialt netværk, hvilket kan medvirke til at begrænse risikoen for ny kriminalitet efter løsladelsen. Det er endvidere væsentligt at kunne tilrettelægge udgange i udlusningsfasen med henblik på, at den indsatte kan søge arbejde eller bolig, lave aftaler med de sociale myndigheder og drøfte sit konkrete støttebehov med den kommende tilsynsafdeling i Kriminalforsorgen. Ved således selv at kunne eller skulle sørge for sine personlige forhold opøves den indsatte i den ansvarlighed og selvdisciplinering, som ligeledes medvirker til at øge den indsattes mulighed for at leve en kriminalitetsfri tilværelse efter straffuldbyrdelsen.

Under henvisning hertil samt til det ovenfor anførte, herunder at der foretages en konkret og individuel vurdering både i relation til spørgsmålet om udgang og i relation til spørgsmålet om prøveløsladelse, har jeg ingen overvejelser om yderligere begrænsninger i volds- og drabsdømtes adgang til prøveløsladelse og udgang.